

Optimalisatie natuur en water- winning in de Amsterdamse Waterleidingduinen

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

14 februari 2005 / rapportnummer 1486-40

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

uw kenmerk
DGWM 2004/19697

uw brief
7 december 2004

ons kenmerk
1486-39/Do/ab

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Optimalisatie natuur en waterwinning in
de Amsterdamse Waterleidingduinen

doorkiesnummer
(030) 234 76 24

Utrecht,
14 februari 2005

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u, mede namens Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Optimalisatie natuur en waterwinning in de Amsterdamse Waterleidingduinen.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. L. van Rijn-Vellekoop
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Optimalisatie natuur en waterwinning in de
Amsterdamse Waterleidingduinen

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Optimalisatie natuur en waterwinning
in de Amsterdamse Waterleidingduinen

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over de Optimalisatie natuur en waterwinning in de Amsterdamse Waterleidingduinen,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en Gedeputeerde Staten van Noord-Holland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Optimalisatie natuur en waterwinning
in de Amsterdamse Waterleidingduinen,

de secretaris

ir. F.D. Dotinga

de voorzitter

drs. L. van Rijn-Vellekoop

Utrecht, 14 februari 2005

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	2
3. ACHTERGRONDEN, DOELEN, BESLUITVORMING EN FASERING	3
3.1 Achtergronden	3
3.2 Doelen	3
3.3 Beleidskader	4
3.4 Gefaseerde besluitvorming; gefaseerde m.e.r.	4
4. ALTERNATIEVEN	5
4.1 Plangebied	5
4.2 Bandbreedte alternatieven.....	5
4.3 Referentie	5
4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	6
4.5 Vooruitblik naar fase 2	6
5. MILIEUGEVOLGEN	7
6. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER.....	7
6.1 Vergelijking van alternatieven.....	7
6.2 Leemten in informatie.....	8
6.3 Monitoring	8
6.4 Vorm en presentatie	8
6.5 Samenvatting van het MER	8

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 7 december 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 237 d.d. 8 december
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Het Waterleidingbedrijf Amsterdam (WLB) heeft het voornemen om de natuurwaarden in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) tussen Zandvoort en Noordwijkerhout te vergroten. Belangrijk middel om dat te bereiken is een wijziging van de manier waarop de waterwinning plaats heeft. De provincies Zuid-Holland en Noord-Holland zijn bevoegd gezag inzake de Grondwaterwet.

Bij brief van 7 december 2004 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) door de provincie Zuid-Holland (coördinerend bevoegd gezag) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het op te stellen milieueffectrapport (MER)¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 237 d.d. 8 december 2004².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. – verder aangeduid als ‘de Commissie’³. Het bedoelt aan te geven welke informatie het MER moet bieden om het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Verder wordt in dit advies gebruik gemaakt van de informatie die is verkregen tijdens het locatiebezoek op 14 januari 2005 en van achtergronddocumentatie, waaronder:

- de vigerende vergunning ex artikelen 14 en 54 van de Grondwaterwet (oud) voor de infiltratie/onttrekking (GWW-vergunning);
- het peilbesluit van Hoogheemraadschap Rijnland voor de peilverlagingen in De Zilk dd. 12 maart 2003;
- de vergunning ex artikel 12 Natuurbeschermingswet (NB-wetvergunning) voor dat peilbesluit.

Via de provincie Zuid-Holland heeft de Commissie kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuumstandigheden of te onderzoeken alternatieven, of belangrijke onjuistheden bevat die ter voorkoming van misverstanden weerlegd dienen te worden.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie voor de samenstelling bijlage 3.

⁴ Zie bijlage 4.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Het MER dient te worden beschouwd als een belangrijk document in de communicatie met betrokkenen. Het moet zich in het bijzonder richten op die (milieu-)informatie die relevant is voor de besluitvorming. De onderstaande punten zijn daarbij essentieel.

Achtergronden, doelformulering en procedure

Het MER dient een heldere en logische uitleg te geven over de achtergronden van het voornemen. Presenteer kwalitatief en zo veel mogelijk kwantitatief de doelen van het voornemen:

- bevorderen van de gunstige staat van instandhouding van het Habitatrichtlijngebied, onder andere gericht op herstel van vochtige duinvalleien en duinrellen;
- alsmede de daartoe vereiste vermindering van de winning van natuurlijk duinwater als onderdeel van de totale winning, gecompenseerd door intensivering van andere vormen van winning.

Geef aan hoe deze doelen gerealiseerd zullen worden. Onderscheid daarbij de geplande fasering en leg uit hoe ook de m.e.r. gefaseerd zal worden.

Meest milieuvriendelijk alternatief

Ontwikkel een meest milieuvriendelijk alternatief voor de eerste fase. Elementen ervan zijn: streven naar een natuurlijk hydrologisch systeem in het zuidelijke deel van het plangebied (bijvoorbeeld door stopzetten van de waterwinning en het achterwege laten van interceptiewinningen), uitplaatsing van functies die zich hiermee niet verdragen (bijvoorbeeld het zweefvliegterrein, delen van de bollenteeltpercelen), optimalisatie van natuurwaarden en hoogwaardige benutting van het kwelwater.

Effecten op natuur, grondwater en waterwinning

Beschrijf voor de autonome ontwikkeling en per alternatief het areaal natte duinvalleien, ligging en afvoer van duinrellen, de omvang van de winning van natuurlijk duinwater, de waterpeilen, de stijghoogten en grondwaterstanden (met name in De Zilk en omgeving) en effecten op het zoet-zout grensvlak en andere functies. Geef aan in welke mate hiermee voldaan wordt aan de instandhoudingsdoelstelling vanuit de Habitatrichtlijn voor de AWD.

Samenvatting en presentatie

Neem in het MER een zelfstandig leesbare samenvatting op die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor de bestuurlijke besluitvorming. Omdat communicatie en draagvlak de basis voor succes zijn, vereist het MER een helder betoog en duidelijk beeldmateriaal. Met name de visualisatie van (hydrologische) inrichtingsprincipes en verwachte effecten verdient aandacht.

3. ACHTERGRONDEN, DOELEN, BESLUITVORMING EN FASERING

3.1 Achtergronden

Het MER dient een heldere en logische uitleg te geven over de beleidsmatige en praktische ontwikkelingen in de AWD en haar omgeving tot nu toe, waaruit het voornemen goed te begrijpen is. Volg daarbij respectievelijk de volgende punten⁵:

- de gevolgen van het – op waterwinning gerichte – waterbeheer op de natuurwaarden in de AWD;
- de bescherming die geldt vanuit Habitatrichtlijn, Natuurbeschermingswet en Ecologische Hoofdstructuur en de gevolgen daarvan voor de waterhuishouding;
- gemaakte afspraken over de waterhuishouding in relatie tot de natuurdoelstellingen en andere gebruiksfuncties, met name het *Pact van Teijlingen*, en de status hiervan⁶;
- de wateroverlast die is opgetreden en de oorzaken die door verschillende partijen hiervoor zijn aangewezen;
- de peilverlagingen die zijn doorgevoerd in bollenteeltgebied De Zilk en omgeving achter de duinen en de voorwaarden die hieraan gesteld zijn in de NB-wetvergunning, waaronder mitigatie⁷;
- de maatregelen die tot nu toe – in het kader van afgesproken beleid – zijn genomen in de AWD en de gemeten of ingeschatte hydrologische effecten daarvan.

3.2 Doelen

Presenteer kwalitatief en zo veel mogelijk kwantitatief de doelen van het voornemen:

- bevorderen van de gunstige staat van instandhouding van het Habitatrichtlijngebied, gericht op herstel van onder andere vochtige duinvalleien en duinrellen;
- alsmede de daartoe vereiste vermindering van de winning van natuurlijk duinwater als onderdeel van de totale winning, gecompenseerd door intensivering van andere vormen van winning.

Kwantificering kan in hectares van de verschillende habitattypen waarvoor Kennemerland-Zuid onder de Habitatrichtlijn is aangemeld, resp. in onttrokken hoeveelheden (natuurlijk duin-)water per jaar. Door deze kwantificering kunnen alternatieven worden gerangschikt op hun doelbereik. Geef daarbij aan of deze doelen gelden voor het gehele AWD-gebied of dat er specifieke doelstellingen gelden per deelgebied.

⁵ Veel van deze informatie is overigens – anders gestructureerd – te vinden in de startnotitie, hoofdstuk 2.

⁶ Bijvoorbeeld of ze bindend zijn naar partijen en of er nog eventuele bezwaren- of beroepsprocedures lopen.

⁷ WLTO en Hoogheemraadschap Rijnland stellen dat de passage over mitigerende maatregelen uit de startnotitie geschrapt zou moeten worden (bijlage 4: nrs. 1 en 2). De NB-wetvergunning bevat echter een duidelijke voorwaarde tot mitigatie. Overigens is het zelfs gebruikelijk om mitigatie van effecten op natuur – en ook compensatie als dat aan de orde is – voorafgaande aan ingrepen door te voeren.

3.3 Beleidskader

Het beleidskader uit de startnotitie volstaat grotendeels voor het MER. Geef in het MER aanvullend aan of de watertoets een rol speelt⁸. Ga tevens in op de nieuwe Natuurbeschermingswet en zijn vereisten (o.a. het vergunningenstelsel), die op 1 mei 2005 in werking zal treden.

3.4 Gefaseerde besluitvorming; gefaseerde m.e.r.

Geef in het MER aan:

- welke ruimte de vigerende GWW-vergunning en de natuurbeschermingswetgeving bieden voor aanpassingen om de genoemde doelen (deels) te realiseren;
- vanaf welke omvang van aanpassing van de waterwinning een nieuwe vergunningprocedure aan de orde is.

De startnotitie geeft aan dat er maatregelen in twee fasen zijn voorzien. Tijdens het locatiebezoek is gebleken dat de mogelijkheid bestaat om de eerste fase te realiseren binnen de vigerende GWW-vergunning en dat de tweede fase-maatregelen een wijziging van de GWW-vergunning zullen vereisen.

Daarom dient ook het m.e.r.-traject in twee fasen opgedeeld te worden. Dit houdt in dat:

- het *MER fase 1* beschrijft welke maatregelen getroffen kunnen worden onder het regiem van de vigerende GWW-vergunning en wat daarvan de verwachte effecten zijn, alsook welke gedachten er bestaan over fase 2-maatregelen. Dit MER dient geschikt te zijn voor een besluit over de fase 1-maatregelen;
- het *MER fase 2* beschrijft welke fase 2-maatregelen mogelijk zijn (uitgevoerd in alternatieven) en wat daarvan de verwachte effecten zijn. Maak daarbij gebruik van monitoring van de fase 1-maatregelen en leg uit hoe (eco)hydrologische modellen op basis daarvan zijn bijgesteld. Op grond van dit MER kan het bevoegd gezag een besluit over de fase 2-maatregelen nemen.

Voor een efficiënt procedureverloop kan de informatie uit het *MER fase 1* en de toetsing van dat MER dienen als startnotitie resp. richtlijnenadvies voor het *MER fase 2*.

Dit verdere advies is derhalve bedoeld ten behoeve van de richtlijnen voor het *MER fase 1*.

⁸ Met ingang van 1 november 2003 is de watertoets nu ook wettelijk verplicht voor streekplannen, streekplanuitwerkingen, regionale en gemeentelijke structuurplannen, bestemmingsplannen en vrijstellingen op grond van artikel 19, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO). De wijziging van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening (Bro) per die datum regelt met name een verplichte waterparagraaf in de toelichting bij de genoemde ruimtelijke plannen en een uitbreiding van het vooroverleg op grond van artikel 10 Bro. In het kader van het Nationaal Bestuursakkoord Water hebben Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen onder meer afgesproken dat de watertoets ook wordt toegepast bij waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten die niet vallen onder de wettelijke verankering in de Bro. Dat betekent dat ook voor andere wettelijke plannen en besluiten (bijvoorbeeld in het kader van de Tracéwet, Reconstructiewet, Landinrichtingswet of Ontgrondingenwet), maar ook voor niet-wettelijke plannen zoals structuurvisies en gebiedsvisies, een watertoets moet worden uitgevoerd.

4. ALTERNATIEVEN

4.1 Plangebied

Het plangebied is in de startnotitie begrensd tot de AWD. De waterstaatkundige aanpassingen in het bollenteeltgebied worden beschouwd als van het project geïsoleerde ingrepen. Dit is begrijpelijk vanuit de positie van de initiatiefnemer omdat die over die gronden geen zeggenschap heeft, maar gaat voorbij aan de hydrologische en bestuurlijke relaties tussen de AWD en het aangrenzende gebied⁹.

Motiveer in het *MER fase 1* de keuze voor inperking van het plangebied. Indien het gebied achter de AWD niet onderdeel wordt van het plangebied dan dient het *MER fase 1* aan te geven:

- waarom die keuze gemaakt is;
- of op termijn wel een ruimer plangebied mogelijk is, bijvoorbeeld door samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland in fase 2.

4.2 Bandbreedte alternatieven

WLB stelt in de startnotitie een drietal fase 1-alternatieven voor. Eén ervan wordt beschouwd als een locatiealternatief: het opzetten van het waterpeil in het Westerkanaal.

Omdat de peilverlaging in De Zilk en omgeving vooral hydrologische invloed heeft op het zuidelijk deel van de AWD, zou verondersteld kunnen worden dat de mitigatie – zoals gesteld in de NB-wetvergunning – in datzelfde deelgebied gerealiseerd zou moeten worden. Om het Westerkanaal-alternatief als volwaardig locatiealternatief te kunnen laten gelden in het MER, dient daarom eerst aannemelijk gemaakt te worden dat dit past binnen de voorwaarde tot mitigatie. Dit kan bijvoorbeeld door een nadere uitleg over of concretisering van de NB-wetvergunning door het ministerie van LNV.

Geef bij de beschrijving van alternatieven ook aan welke varianten mogelijk zijn voor buffering van eventuele schadelijke effecten op functies in het aangrenzende gebied.

4.3 Referentie

In de startnotitie wordt voorgesteld om als referentie te nemen de situatie waarbij geen waterwinning plaatsvindt in de AWD. Aangezien dit niet realistisch is, kan deze referentie achterwege blijven in het *MER fase 1*.

Als referentie voor de vergelijking van de alternatieven dient gehanteerd te worden: de huidige situatie inclusief de te verwachten autonome ontwikkeling die plaatsheeft als het voornemen niet wordt uitgevoerd. Dit houdt in:

- infiltratie en waterwinning conform de huidige praktijk;

⁹ De NB-wetvergunning legt deze relatie wel. Ook enkele insprekers gaan ook in op de hydrologische relaties. De scheiding tussen AWD en het aangrenzende gebied – zoals gesteld in de startnotitie – is in groter hydrologisch verband dan ook kunstmatig.

- het terugbrengen van het oorspronkelijk peil in De Zilk en omgeving (dus de situatie vóór het peilbesluit van Hoogheemraadschap Rijnland dd. 12 maart 2003)¹⁰.

4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

De startnotitie geeft aan dat nog niet duidelijk is hoe het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) eruit gaat zien.

Bij de ontwikkeling van het MMA in het *MER fase 1* dient aandacht te worden besteed aan de volgende elementen:

- streven naar een natuurlijk hydrologisch systeem in het zuidelijke deel van het plangebied. Bijvoorbeeld door stopzetten van de waterwinning¹¹ en het achterwege laten van interceptiewinningen;
- uitplaatsing van functies die zich met dit natuurlijk systeem niet verdragen. Denk daarbij aan het zweefvliegterrein of aan (delen van) de bollenteeltpercelen direct langs de AWD¹²;
- ontwikkeling en versterking van natuurwaarden, zoals de duinrellen¹³;
- beperking van afstroming van het kwelwater naar het bollengebied om dit voor hoogwaardige doeleinden te kunnen benutten¹⁴.

Indien bepaalde elementen pas op langere termijn realiseerbaar zijn, bijvoorbeeld het verwerven van gronden voor de buffering, dan dient het MMA fase 1 hierop in te spelen, bijvoorbeeld door dergelijke ontwikkelingen op gang te brengen of in elk geval niet op voorhand te belemmeren.

4.5 Vooruitblik naar fase 2

De in de startnotitie beschreven eind-alternatieven kunnen in het *MER fase 1* worden overgenomen. Presenteer deze in het MER zo, dat ze onderling goed vergelijkbaar zijn¹⁵. De ingrepen om het zweefvliegterrein droog te houden kunnen beschouwd worden als ingrediënten voor een variant binnen een alternatief.

¹⁰ Dit omdat zonder maatregelen in het Oosterkanaal het aannemelijk is dat niet voldaan is aan de verplichting van de NB-wetvergunning tot mitigatie, met als gevolg dat de oorspronkelijke situatie hersteld zou moeten worden.

¹¹ Dit houdt dan waarschijnlijk in dat in het noordelijke deel van de AWD meer water gewonnen moet worden.

¹² Overigens is niet uit te sluiten dat vanwege de natuurbescherming (Habitatrichtlijn, Ecologische Hoofdstructuur, nieuwe Natuurbeschermingswet) een titel gevonden kan worden voor aankoop van percelen, om zo de hydrologische buffering niet binnen, maar buiten het natuurgebied zelf te realiseren.

¹³ Zie hiervoor de reactie van het Zuid-Hollands Landschap (bijlage 4: nr. 3).

¹⁴ Zie bijvoorbeeld de reactie van Stichting Duinbehoud (bijlage 4: nr. 6) die pleit voor toepassing van dit water voor natuurontwikkeling.

¹⁵ De beschrijving in de startnotitie is niet consistent. De peilen bijvoorbeeld zijn in het ene geval absoluut, in het andere geval als peilstijging (dus relatief) gegeven.

5. MILIEUGEVOLGEN

Beschrijf voor de autonome ontwikkeling, alsook per alternatief in het *MER fase 1*¹⁶:

- de omvang van de winning van natuurlijk duinwater;
- de (grond)waterpeilen en fluxen, met name in De Zilk en omgeving¹⁷;
- de afvoer van oppervlaktewater, met name in de bufferzone;
- ligging en afvoer van duinrellen;
- de gevolgen voor de verschillende habitattypen en soorten waarvoor de AWD onder de Habitatrictlijn zijn aangewezen;
- effecten op natuur buiten de eigendomsgrenzen van WLB¹⁸;
- effecten op de ligging van het zoet-zout grensvlak;
- effecten op andere functies.

Voor alle effecten geldt dat deze zoveel mogelijk kwantitatief beschreven moeten worden. Voor (grond)waterstanden en fluxen geldt bovendien dat deze moeten zijn gekoppeld aan een aantal representatieve momenten per jaar. Geef een indicatie van de betrouwbaarheid van de gebruikte modellen (calibratie) en van de nauwkeurigheid van de berekende effecten.

Voor de inschatting van de effecten van eventuele fase 2-maatregelen kan in het *MER fase 1* worden volstaan met een extrapolatie vanuit fase 1, waarbij aangegeven wordt welke bandbreedte geldt voor de uitkomsten.

In het *MER fase 2* kan dan een nadere precisering volgen van de effectenbeschrijving.

6. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER

6.1 Vergelijking van alternatieven

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling én met de referentie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet zoveel mogelijk op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Alhoewel dat geen verplicht onderdeel is van m.e.r., acht de Commissie het zeer nuttig om per alternatief de opbouw (toerekening aan bijvoorbeeld maatregelen in de AWD en in de bufferzone) en omvang van de aanleg en de be-

¹⁶ De gegeven volgorde is logisch opgebouwd door deze te laten sporen met de volgorde oorzaak-gevolg en wijkt daarmee af van de volgorde zoals gegeven in de hoofdpunten van dit advies waar de volgorde de prioriteitstelling van de doelen volgt.

¹⁷ Geef hierbij tevens duidelijk aan wat direct het gevolg is van de maatregelen en welk deel het gevolg is van autonome ontwikkeling, waaronder klimatologische veranderingen in het neerslagpatroon. Hanteer hiervoor een eenduidige maat (in de startnotitie worden absolute hoogten genoemd, maar ook peilstijgingen (relatieve maat), hetgeen verwarrend is).

¹⁸ Bijvoorbeeld Langeveld en enkele duinbeken (zie reactie van Zuid-Hollands Landschap, nr. 4 in bijlage 4).

heerkosten weer te geven. Hiermee kan het MER inzicht bieden in de kosten-effectiviteit van maatregelen. Dit kan de besluitvorming ten dienste staan.

6.2 Leemten in informatie

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen, zodat kan worden beoordeeld wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu-informatie. Beschrijf:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre het *MER fase 2* kan voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit.

6.3 Monitoring

Geef in het *MER fase 1* aan op welke wijze de effecten van de fase 1-maatregelen gemonitord zullen worden en welke rol deze kunnen spelen voor het *MER fase 2*.

6.4 Vorm en presentatie

Communicatie en draagvlak zijn de basis voor succes bij ingrijpende projecten. Dit vereist een heldere betoogtrant en uitstekend beeldmateriaal. Met name de visualisatie van (hydrologische) inrichtingsprincipes en verwachte effecten verdient aandacht. De onderlinge vergelijking van alternatieven dient zoveel mogelijk te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- recent kaartmateriaal te gebruiken – met daarop de topografische namen goed leesbaar – en de kaarten te voorzien van een duidelijke legenda.

6.5 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet zelfstandig leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het MMA en eventueel het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.

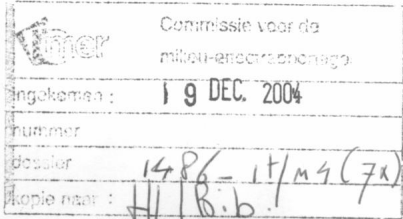
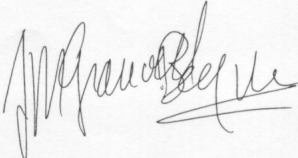
BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Optimalisatie natuur en waterwinning
in de Amsterdamse Waterleidingduinen

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 7 december 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

 provincie HOLLAND ZUID	 Commissie voor de milieueffectrapportage Ingekomen : 19 DEC. 2004 nummer Dossier 1486-11/m4(72) Kopie naar : HLR/Bib.								
DIRECTIE GROEN, WATER EN MILIEU afdeling Vergunningen	Commissie voor de Milieueffectrapportage Postbus 2345 3500 GA UTRECHT								
CONTACTPERSOON ir. A.W.H. van der Heijden DOORKIESNUMMER 070 - 441 72 17 E-MAIL heijden@pzh.nl	<table border="1"><thead><tr><th>ONS KENMERK</th><th>UW KENMERK</th><th>BIJLAGEN</th><th>DATUM</th></tr></thead><tbody><tr><td>DGWM 2004/19697</td><td>-</td><td>-</td><td>7 december 2004</td></tr></tbody></table>	ONS KENMERK	UW KENMERK	BIJLAGEN	DATUM	DGWM 2004/19697	-	-	7 december 2004
ONS KENMERK	UW KENMERK	BIJLAGEN	DATUM						
DGWM 2004/19697	-	-	7 december 2004						
PROVINCIEHUIS Zuid-Hollandplein 1 Postbus 90602 2509 LP Den Haag	ONDERWERP startnotitie van Waterleidingbedrijf Amsterdam (WLB) voor optimalisatie natuur en waterwinning in de Amsterdamse Waterleidingduinen tussen Zandvoort en Noordwijk in de provincies Noord- en Zuid-Holland.								
TELEFOON 070 - 441 66 11 FAX 070 - 441 78 26 WEBSITE www.zuid-holland.nl	Hierbij zenden wij u mede namens Gedeputeerde Staten van Noord-Holland een exemplaar van de op 23 november 2004 ontvangen startnotitie met betrekking tot bovengenoemd onderwerp. Op grond van de Wet milieubeheer zijn wij belast met de gecoördineerde voorbereiding en behandeling van het Milieueffectrapport en de vergunningaanvragen. Gelet op artikel 7.14, tweede lid van de Wet milieubeheer zien wij uw advies ten aanzien van de op te stellen richtlijnen uiterlijk 14 februari 2005 tegemoet. Een exemplaar van de kennisgeving is te uwer informatie bijgevoegd.								
	Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, voor dezen, mw. mr. J.M. Grasveld-Beijnen Hoofd Bedrijfsbureau Vergunningen								
Tram 9 en bus 65 en 88 stoppen bij het provinciehuis. Vanaf station Den Haag CS is het tien minuten lopen. De parkeerruimte voor auto's is beperkt.									

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 237 d.d. 8 december 2004

Kennisgeving

INSPRAAK STARTNOTITIE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

ONDERWERP

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben, ten behoeve van een op te stellen Milieueffectrapport, op 23 november 2004 een startnotitie ingevolge de Wet milieubeheer ontvangen van Waterleidingbedrijf Amsterdam (WLB). WLB heeft het voornemen de inrichting en het waterbeheer van het Oosterkanaal anders te willen vormgeven. WLB wil hierbij een gefaseerde aanpak hanteren en starten met de wijziging van de winning in het zuidelijke deel van het Oosterkanaal. Na een evaluatie van deze fase kan vervolgens het waterpeil in het overige deel van het Oosterkanaal worden verhoogd.

Het Oosterkanaal ligt in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) tussen Zandvoort en Noordwijk, in de provincies Noord- en Zuid-Holland.

In de AWD vindt infiltratie en onttrekking van voorgezuiverd Rijnwater plaats, in combinatie met de winning van grondwater met een natuurlijke oorsprong. De waterwinning in de AWD vindt met Grondwaterwetvergunning plaats. De vergunde capaciteit bedraagt 70 miljoen m³, waarvan maximaal 12,7 miljoen m³ natuurlijk duinwater. Het provinciale beleid van zowel de provincie Noord- als Zuid-Holland is erop gericht de winning van natuurlijk duinwater te reduceren. Het genoemde voornemen vormt een stap in deze richting. Doel van de ingreep is om in de Amsterdamse Waterleidingduinen waterwinning en natuur op een optimale, duurzame, maatschappelijke geaccepteerde manier samen te laten gaan. Omdat uitvoering van dit voornemen ook de grondwaterstand in de aangrenzende gebieden kan beïnvloeden, is tevens een wijziging van het oppervlaktewaterbeheer in de binnenduinstrand nodig.

MER OP MAAT

Door de provincie Zuid-Holland wordt een "Mer op maat" beleid gevoerd. De grondgedachte hiervan is dat inhoud en procedure worden toegesneden op de belangrijkste gevolgen voor het milieu, de keuzemogelijkheden van de initiatiefnemer en de beleidsvrijheid van de bevoegde instanties.

PROCEDURE

Voor deze activiteit moet een vergunning op grond van de Grondwaterwet (Gww) worden aangevraagd bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en Noord-Holland.

Omdat in een van de potentiële eindscenario's sprake is van wijziging in de onttrekking van meer dan 1,5 miljoen m³ per jaar, is de activiteit m.e.r.-beoordelingsplichtig. De initiatiefnemer heeft besloten op grond van de aanwezige bijzondere omstandigheden (beschermd natuurmonument, dat bovendien is voorgedragen als speciale beschermingszone in het kader van de Europese Habitatrichtlijn), een Milieueffectrapport (MER) op te stellen. Tevens wordt dit MER gezien als een belangrijk instrument om met betrokkenen te overleggen.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland zullen optreden als coördinerend Bevoegd Gezag en de richtlijnen opstellen waaraan het MER zal moeten voldoen.

INSPRAAK

Een ieder kan opmerkingen met betrekking tot de inhoud van de nog op te stellen richtlijnen kenbaar maken aan het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland.

Dit college coördineert de voorbereiding en de behandeling van deze m.e.r.-procedure.

Opmerkingen kunnen tot en met 10 januari 2005 schriftelijk worden ingediend bij het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, Postbus 90602, 2509 LP 's-Gravenhage onder vermelding van DGWM 2004/19697.

Uw persoonlijke gegevens worden niet bekendgemaakt als u daar in een aparte brief bij de, van persoonlijke gegevens ontdane, schriftelijke opmerkingen om vraagt.

INZAGE

De startnotitie voor de m.e.r.-procedure ligt met ingang van 13 december 2004 tot en met 10 januari 2005 op werkdagen ter inzage:

- bij de Directie Groen, Water en Milieu van de provincie Zuid-Holland, kamer D405, tijdens kantooruren, Zuid-Hollandplein 1 te Den Haag, tel.nr. (070) 441 73 24;
- in de bibliotheek van de provincie Noord-Holland, van 08.30-16.30 uur, Houtplein 33 te Haarlem, tel.nr. (023) 514 31 43;
- in het gemeentehuis van Hillegom, afd. Milieu, van 09.00-12.00 uur, Hoofdstraat 115, tel.nr. (0252) 53 72 22;
- in het gemeentehuis van Noordwijkerhout, eenheid Bouwen en Milieu, van 09.00-12.00 uur, Heerenweg 4, tel.nr. (0252) 34 37 37;
- in het gemeentehuis van Bennebroek, van 08.30-12.30 uur, tevens op wo van 16.30-19.00 uur, Bennebroekerlaan 5, tel.nr. (023) 584 77 71;
- in het gemeentehuis van Bloemendaal, op ma t/m do van 08.30-12.30 uur en van 13.30-15.30 uur, op do tot 19.30 uur en vr van 08.30-12.30 uur, Bloemendaalseweg 158 te Overveen, tel.nr. (023) 522 55 55;
- in het gemeentehuis van Noordwijk, afd. Milieu, Kamer 2-21, van 8.30-12.30 uur, Voorstraat 42, tel.nr. (071) 366 02 77;
- in het gemeentehuis van Zandvoort, van ma t/m wo van 08.30-16.30 uur, do van 08.30-20.00 uur en vr van 08.30-12.30 uur, Swaluestraat 2, tel.nr. (023) 574 01 00;
- in het gemeentehuis van Heemstede, op ma, di, do en vr van 08.30-13.00 uur, Raadhuisplein 1, tel.nr. (023) 548 58 68;
- in de Openbare bibliotheek van Vogelenzang, tijdens openingsuren, Deken Zondaglaan 104, tel.nr. (023) 584 81 06;
- in de Openbare bibliotheek van Noordwijkerhout, op ma, wo, vr van 14.00-20.00 uur en op do + za van 10.00-12.30 uur, Herenweg 2, tel.nr. (0252) 37 36 21;
- in de Openbare bibliotheek van Bennebroek, op ma + vr van 14.30-20.00 uur, wo van 10.00-12.00 uur en van 14.00-17.00 en za van 10.00-12.00 uur, Bennebroekerlaan 3, tel.nr. (023) 584 77 12.

Buiten kantooruren is inzage van de stukken mogelijk na telefonische afspraak.

INLICHTINGEN

Voor inhoudelijke opmerkingen met betrekking tot deze procedure kunt u contact opnemen met de heer ir. A.W.H. van der Heijden, tel.nr. (070) 441 72 17.

Voor overige inlichtingen kunt u zich wenden tot mevrouw S. Kegge-Veraar, tel.nr. (070) 441 66 97.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Waterleidingbedrijf Amsterdam (WLB)

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (coördinerend) en Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Besluit: Vergunning ex Grondwaterwet tot grondwaterwinning (Gww) voor een capaciteit van meer dan 1,5 miljoen m³/jaar

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: D15.2

Activiteit: Het Amsterdamse Waterleidingbedrijf wil de inrichting en de waterwinning van het Oosterkanaal op andere wijze vormgeven

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 8 december 2004

richtlijnenadvies uitgebracht: 14 februari 2005

Bijzonderheden: De Commissie adviseert om in het MER een heldere en logische uitleg te geven over de achtergronden van het voornemen, waarbij de instandhoudingsdoelstelling van het Habitatrictlijngebied een belangrijke rol vervult. De Commissie legt daarbij een relatie met de waterhuishouding en het waterbeheer in het aangrenzende gebied, waaronder het peilbeheer en de voorschriften die daarvoor gelden op grond van de vergunning ex Natuurbeschermingswet.

Het verdient de voorkeur om een gefaseerde m.e.r.-procedure te volgen:

- het *MER fase 1* beschrijft welke maatregelen getroffen kunnen worden onder het regiem van de vigerende GWW-vergunning en wat daarvan de verwachte effecten zijn, alsook welke gedachten er bestaan over fase 2-maatregelen. Dit MER dient geschikt te zijn voor een besluit over de fase 1-maatregelen en kan als zodanig als startnotitie dienen voor fase 2;
- het *MER fase 2* beschrijft welke fase 2-maatregelen mogelijk zijn (uitgevoerd in alternatieven) en wat daarvan de verwachte effecten zijn. Maak daarbij gebruik van monitoring van de fase 1-maatregelen en leg uit hoe (eco)hydrologische modellen op basis daarvan zijn bijgesteld. Op grond van dit MER kan het bevoegd gezag een besluit over de fase 2-maatregelen nemen.

Samenstelling van de werkgroep:

dr.ir. Th. W.M. Bakker

dr. C.J. Hemker

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

ir. R.F. de Vries

Secretaris van de werkgroep:

ir. F.D. Dotinga

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20050110	Westelijke Land- en Tuinbouworganisatie (WLTO)	Haarlem	20050114
2.	20041207	Hoogheemraadschap van Rijnland	Leiden	20050114
3.	20050104	Zuid-Hollands Landschap	Rotterdam	20050114
4.	20050104	Ir. A.J. Roebert	Bennebroek	20050114
5.	20050103	ActieComité GrondWaterOverlast Heemstede	Heemstede	20050114
6.	20041224	Stichting Duinbehoud	Leiden	20050114
7.	20041223	H.M. van Haaster Kwekerij BV, Kwekerij JC&F van Haaster BV, Kees van Haaster & Zn BV	Hillegom	20050114
8.	20041223	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)	Amersfoort	20050114
9.	20041216	Ir. P. Haverkamp Begemann	Haarlem	20050114

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Optimalisatie natuur en waterwinning in de Amsterdamse waterleidingduinen

Het Waterleidingbedrijf Amsterdam (WLB) heeft het voornemen om de natuurwaarden in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) tussen Zandvoort en Noordwijkerhout te vergroten. Belangrijk middel om dat te bereiken is een wijziging van de manier waarop de waterwinning plaats heeft.

ISBN 90-421-1457-6